

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 11.12.2007
KOM(2007) 798 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**”Medlemsstaternas och regionernas genomförande av Lissabonstrategin
för tillväxt och sysselsättning med hjälp av EU:s sammanhållningspolitik, 2007–2013”**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH REGIONKOMMITTÉN

”Medlemsstaternas och regionernas genomförande av Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning med hjälp av EU:s sammanhållningspolitik, 2007–2013”

1. INLEDNING

Det här meddelandet ger en inledande översikt av resultaten av förhandlingarna om den nya generationen strategier och program inom ramen för sammanhållningspolitiken för perioden 2007–2013¹. Meddelandet ingår i Lissabonpaketet och innehåller en ingående bedömning av framstegen inom varje politikområde under de första tre åren av den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning från 2005. Det visar särskilt hur betydelsefull Lissabonstrategin har varit för de nya strategierna och programmen inom sammanhållningspolitiken. Inför Europeiska rådets vårmöte 2008 tar dessutom meddelandet upp den roll som sammanhållningsprogrammen kan spela för att föra Lissabonstrategin framåt under den kommande treårsperioden.

2. SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN KÄRNAN I LISSABONPROCESSEN

Genom den reform som kommissionen föreslog 2004 och som godkändes av Europaparlamentet och medlemsstaterna 2006 har EU:s sammanhållningspolitik blivit ett av de viktigaste politikområdena för att omsätta EU:s agenda för tillväxt och sysselsättning i praktiken. Samtidigt som de traditionella principerna inom sammanhållningspolitiken² behölls infördes genom reformen en rad nyheter mot bakgrund av behovet av att ytterligare fokusera de begränsade resurserna på hållbar tillväxt, konkurrens och sysselsättning, bland annat följande:

- Politiken har nu en tydligare och mer transparent strategisk inriktning som, för första gången, verkar inom en ram, gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning, som rådet antog den 6 oktober 2006³ och som överensstämmer med de integrerade Lissabonriktlinjerna⁴. Enligt riktlinjerna uppmanas medlemsstater och regioner att sätta fokus på de investeringsområden som bidrar till genomförandet av de nationella reformprogrammen och samtidigt ta hänsyn till nationella och regionala förhållanden. Riktlinjerna innehåller samma tre prioriteringar som utgör kärnan i tillväxt- och sysselsättningsstrategin, nämligen att

¹ Informationen bygger på de senaste uppgifterna från medlemsstaterna om de nya programmen per den 27 november 2007.

² I kapitel IV i rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 anges principerna för EU:s stöd till sammanhållningspolitiken (komplementaritet, konsekvens, samordning, överensstämmelse, programplanering, partnerskap, territoriell genomförandenivå, proportionell intervention, delad förvaltning, additionalitet, jämställdhet mellan kvinnor och män och icke-diskriminering samt hållbar utveckling).

³ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_sv.htm

⁴ http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/integrated_guidelines_en.pdf

- göra Europa och dess regioner mera attraktiva att investera och arbeta i,
 - uppmuntra innovation och entreprenörskap och stimulera tillväxt i kunskapsekonomin, och
 - skapa fler och bättre arbetstillfällen.
- Medlemsstaterna uppmanas att öronmärka merparten av sina finansiella anslag till investeringar som väsentligen kan bidra till att Lissabonmålen uppnås⁵. Europeiska rådet fastställde vid sitt möte i december 2005 att det är sådana insatser som kan ge störst effekt.

Även om bestämmelserna om öronmärkning är obligatoriska för EU-15 har kommissionen uppmanat samtliga medlemsstater och regioner att inrikta utgifterna på insatser som kan stödja de strukturreformer som planeras i de nationella reformprogrammen. Genom öronmärkningen får man ett riktmärke som underlättar uppföljningen av framsteg i ett försök att få programmen att behålla sitt fokus på investeringar som stärker tillväxt och skapar arbetstillfällen under hela perioden 2007–2013.

- Kopplingen mellan styrningen av nationella reformprogram och sammanhållningsprogram har stärkts genom nya rapporteringssystem som införts genom både Lissabonstrategin och sammanhållningspolitiken. Dessa parallella förfaranden omfattar regelbunden rapportering av hur sammanhållningspolitiken bidrar till tillväxt och sysselsättning och möjliggör dubbelkontroll mellan de två politikområdena för att skapa enhetlighet. I år har medlemsstaterna för första gången ägnat ett avsnitt i sina rapporter om genomförandet av Lissabonstrategin åt sammanhållningspolitikens roll. Detta kommer i framtiden att vara ett återkommande inslag.
- Enligt sammanhållningspolitiken ska medlemsstaterna varje år rapportera de öronmärkta investeringar som får stöd inom ramen för varje enskilt operativt program. Dessutom ska alla länder 2009 och 2012 lämna en strategirapport med information om hur sammanhållningspolitiken bidrar till genomförandet av Lissabonagendan. Dessa kommer 2010 och 2013 att följas upp av en rapport från kommissionen med en sammanställning av de nationella bidragen och reflektioner kring möjligheterna och behovet av att anpassa programmen till nya utmaningar.
- Reformen av sammanhållningspolitiken har lett till decentralisering av ansvar till lokala och regionala partner. Genom att samla den kunskap och expertis och de resurser som finns lokalt och regionalt och utforma integrerade, specialanpassade lokala och regionala strategier kan sammanhållningspolitiken bättre inriktas på de investeringar som ger störst effekt på tillväxt och sysselsättning. Decentralisering kan i sin tur bidra till förbättrad styrning på alla nivåer genom att ansvarstagandet och ansvarskänslan för Lissabonstrategin ökar.

⁵ Artikel 9.3 i och bilaga IV till rådets förordning (EG) nr 1083/2006, (EUT L 210, 31.7.2006, s. 25).

Att genomföra Lissabonstrategin kräver en kontinuerlig och samlad insats och politiskt engagemang från EU-institutionerna, medlemsstaterna och regionerna. Under 2007 har medlemsstaterna och kommissionen verkat i nära samarbete för att förbereda nationella och regionala strategier i syfte att stödja de investeringsprioriteringar som fastställts i de nationella reformprogrammen och i de landsspecifika rekommendationer som rådet antagit⁶. Eftersom olika länder och regioner inom EU inte har samma utgångspunkt måste man vid förverkligandet av Lissabonmålen ta hänsyn till individuella förhållanden och utmaningar. Strategierna för alla de 27 medlemsstaterna är klara men nu börjar det verkliga arbetet för att se till att programmen i praktiken leder till ökade insatser för att skapa tillväxt och sysselsättning. Det är viktigt att denna insats pågår *hela* perioden 2007–2013 och att resurserna inte flyttas över till områden med lägre prioritet.

3. HUVUDDRAGEN I SAMMANHÅLLNINGSPROGRAMMEN FÖR PERIODEN 2007–2013

3.1. Säkerställa samstämmighet med nationella reformprogram

Under förhandlingarna med flertalet medlemsstater utvecklades ett nära samarbete mellan de ansvariga för samordningen av genomförandet av de nationella reformprogrammen och de ansvariga för utarbetandet av strategierna (nationella strategiska referensramar) och programmen inom ramen för sammanhållningspolitiken. I flera nationella strategiska referensramar beskrivs hur detta samarbete är organiserat, vilket är en ny faktor av stor betydelse, eftersom det bara är i några få länder som samma ministerium har ansvaret för båda politiska processerna. I vissa länder har myndigheterna beslutat att det krävs administrativa förändringar för en effektiv samordning. De medlemsstater där samarbetet ännu inte fungerar fullt ut måste förbättra samordningen.

3.2. Fokusera på prioriteringarna i Lissabonstrategin

Den totala budgeten för den europeiska sammanhållningspolitiken uppgår till 347 miljarder euro (i löpande priser). Till detta kommer nationell offentlig och privat medfinansiering på omkring 160 miljarder euro. Tillsammans med de nationella offentliga och privata resurserna kommer sammanhållningsprogrammen att mellan 2007 och 2013 mobilisera mer än 70 miljarder euro årligen.

Att döma av de strategier som medlemsstaterna utarbetat för programperioden 2007–2013 sker en tydlig förflyttning av tyngdpunkten till förmån för prioriteringarna i Lissabonstrategin. Enligt bestämmelserna om öronmärkning ska EU-15 investera huvuddelen av sina finansiella anslag⁷, nämligen 60% av medlen för konvergensregioner och 75% av medlen för de regioner som får stöd för regional konkurrenskraft och sysselsättning, i kategorier som är av central betydelse för investeringar som skapar tillväxt och sysselsättning. För EU-12 är målen frivilliga men alla nya medlemsstater deltar i strategin med öronmärkning, om än i varierande omfattning.

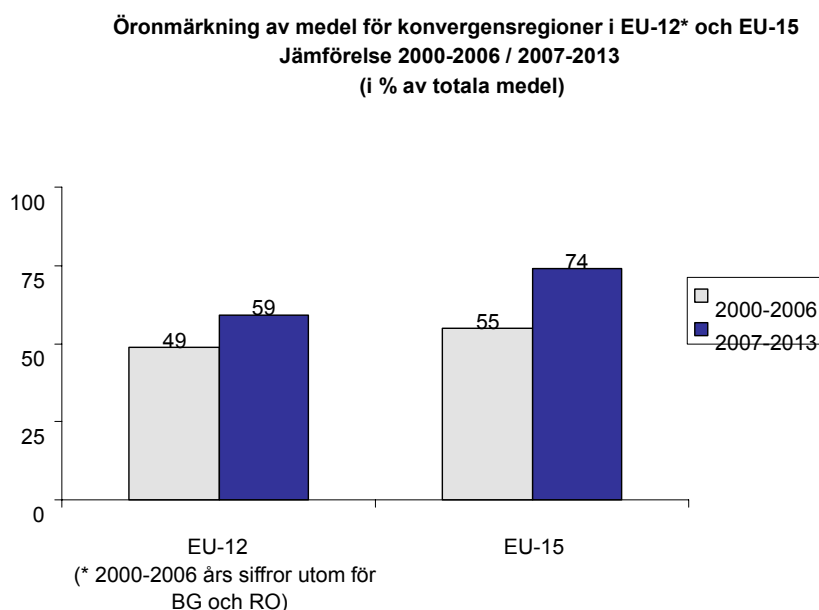
⁶ Slutsatserna från Europeiska rådets vårmöte 2007.

⁷ Artikel 9.3 i och bilaga IV till rådets förordning (EG) nr 1083/2006, (EUT L 210, 31.7.2006, s. 25).

Överhuvudtaget har resultaten varit uppmuntrande. När det gäller de mindre utvecklade regionerna som omfattas av **konvergensmålet** i EU-27, och som tillsammans tecknar sig för över 80% av sammanhållningspolitikens resurser, kommer **65% av medlen** att investeras i mål som anknyter till Lissabonstrategin. Detta innebär en **ökning med 11 procentenheter** jämfört med den föregående programperioden. Regioner med program som omfattas av **målet regional konkurrenskraft och sysselsättning**, som tecknar sig för 16% av sammanhållningspolitikens resurser och som traditionellt har varit tvungna att koncentrera sina mer begränsade anslag till mer produktiva investeringar, planerar att i fortsättningen investera en stor andel av medlen, **82% av de totala medlen för 2007–2013**, i prioriteringar enligt Lissabonstrategin.

Naturligtvis gör olika förutsättningar att det finns skillnader mellan EU-15 och EU-12. Vad beträffar medlemsstaterna i EU-15, för vilka öronmärkningen är obligatorisk, är motsvarande siffror som förväntat något högre med **74% för konvergensmålet** och **83% för målet regional konkurrenskraft och sysselsättning**, även om dessa procenttal varierar betydligt både mellan medlemsstaterna och mellan olika regioner.

För EU-12 (för vilka bestämmelserna om öronmärkning inte är obligatoriska) är siffran ungefär **59%** när det gäller konvergensmålet. Samma siffra gäller för det mycket begränsade antal program i dessa medlemsstater som får stöd inom ramen för målet regional konkurrenskraft och sysselsättning.

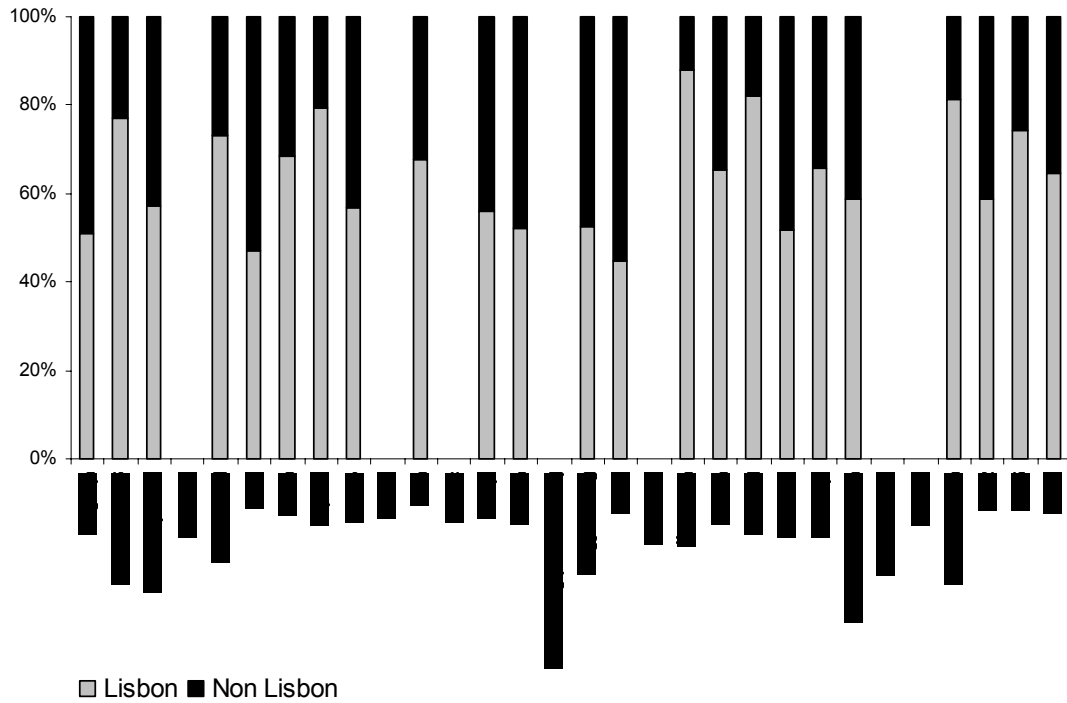
Som antytts ovan varierar siffrorna kraftigt för enskilda medlemsstater. Konvergensregionerna i Portugal och Spanien ligger i topp med öronmärkta investeringar på i genomsnitt 80% av de totala medlen, medan Danmark har den högsta siffran för konvergensregioner med 92% av de totala medlen⁸. I EU-12 är siffrorna något lägre men det är viktigt att påpeka att det i många regioner fortfarande finns behov av investeringar inom en rad sektorer som är grundläggande för ekonomisk utveckling. Uppmuntrande nog har emellertid Bulgarien, Polen och Rumänien som alla har omfattande behov av investeringar i grundläggande infrastruktur beslutat att koncentrera en stor andel av resurserna på prioriteringar med anknytning till Lissabonstrategin.

De resurser som avsatts för att främja anställbarhet och humankapital tilldelas i allmänhet projektkategorier med anknytning till Lissabonstrategin vilket leder till ambitiösa mål för öronmärkning av medel. Medlemsstaterna måste ändå, med stöd av kommissionen, se till att sammanhållningspolitiken verkligen koncentreras på åtgärder som ger störst effekt på tillväxt och sysselsättning. De nya rapporteringssystemen över politikområdesgränserna tillsammans med bestämmelserna om öronmärkning bör bidra till denna utveckling.

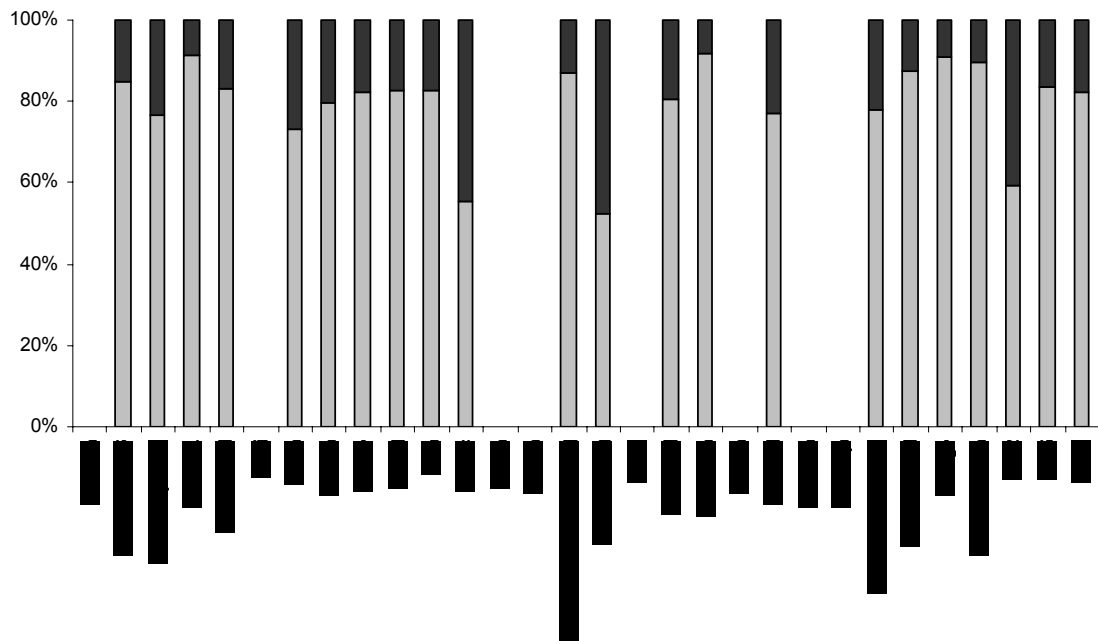
⁸ Siffrorna kan ändras med hänsyn till den slutgiltiga versionen av de operativa programmen.

Öronmärkning av medel per medlemsstat
2007–2013
(i % av totala medel)

Convergence

Regional Competitiveness and Employment

3.3. Stödja de fyra prioriterade åtgärderna från rådets vårmöten 2006 och 2007

Vid Europeiska rådets vårmöte 2006 fastställdes fyra prioriterade områden för den förnyade Lissabonstrategin inom vilka EU och medlemsstaterna skulle inrikta sina insatser, däribland inom ramen för sammanhållningsprogrammen. De prioriterade områdena var större investeringar i kunskap och innovation; frigörande av företagens potential, särskilt när det gäller små och medelstora företag; förbättrad anställbarhet genom flexicurity; bättre förvaltning av energiresurser. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt dessa prioriteringar och att integrera dem i sina nationella och regionala strategier.

I de nya sammanhållningsprogrammen läggs särskild vikt vid att **investera mer i kunskap och innovation**. Mer än 85 miljarder euro avsätts till investeringar inom dessa områden⁹. Mer än hälften av detta belopp, 49,5 miljarder euro, ska investeras för att förbättra den innovativa kapaciteten inom näringslivet genom stöd till tekniköverföring och samarbetsnätverk, forskning och utveckling (nedan kallat *FoU*) och miljöinnovation (teknik och produkter). Återstoden delas mellan stöd till spridning och användning av IKT bland företag och allmänhet samt utveckling av IKT, stöd till nyetablering av företag och verksamhet som egenföretagare, kompetensutveckling och främjande av mer flexibel och anpassningsbar arbetskraft. Sammanhållningspolitiken ska också investera i åtgärder för att strävan efter hög kompetens och innovation ska bli ett centralt inslag på alla utbildningsnivåer. Jämfört med 2000–2006 förväntas det sammanlagda resultatet för samtliga program innebära en ökning av FoU och innovation som motsvarar mer än en fördubbling av insatserna på dessa områden relativt sett och en tredubbling av de resurser som ställs till förfogande¹⁰. I de nya medlemsstaterna kommer andelen utgifter för FoU och innovation av den totala tillgängliga budgeten att vara fyra gånger större än under föregående period. När det gäller övriga medlemsstater har det totala anslaget till FoU och innovation ökat betydligt. Exempelvis kommer utgifterna för FoU i Spanien att fördubblas till mer än 7,5 miljarder fastän eurostrukturfondernas stöd har minskat med omkring 40% jämfört med 2000–2006.

När det gäller investeringarna i FoU och innovation är det viktigt att utnyttja den potential som finns i befintliga poler med kompetens av världsklass och att få till stånd ytterligare privata investeringar där så är möjligt, men man måste också hitta nya sätt att stärka den nationella och regionala kapaciteten när det gäller FoU och innovation och bättre utnyttja befintlig potential på dessa områden. Kommissionen föreslår i detta syfte en ny generation laboratorier, instrument och infrastrukturer i världsklass för grundläggande forskning vilket kommer att kräva en gemensam insats över hela EU och göra det möjligt för medlemsstater och regioner att även i fortsättningen ligga i frontlinjen när det gäller forskning under de kommande årtiondena. De investeringar som krävs kan delvis få stöd genom sammanhållningsprogram i enlighet med deras särskilda mål.

⁹ En mer detaljerad analys av inslagen av forskning, teknisk utveckling och innovation i de program som antagits eller var under utarbetande i slutet av oktober 2007 finns i kommissionens arbetsdokument SEK(2007) 1547 av den 14 november 2007.

¹⁰ Andelen utgifter för forskning, teknisk utveckling och innovation ökar från ungefär 11% till 25% och själva finansieringsbeloppet från 25,5 miljarder euro till 85,2 miljarder euro.

Främjandet av entreprenörskap enligt de nya programmen hänger direkt samman med rådets prioritering av **frigörande av företagens potential, särskilt när det gäller små och medelstora företag**, och är ett annat centralt tema för 2007–2013. Medlemsstater och regioner har lagt särskild tonvikt vid att tillhandahålla stödtjänster till företag för att dessa, särskilt små och medelstora företag, ska kunna öka sin konkurrenskraft och komma in på de internationella marknaderna. Stödtjänster till företag, särskilt till små och medelstora företag, kommer enligt planerna att beviljas omkring 19 miljarder euro under de kommande sju åren, vilket motsvarar 5% av de EU-resurser som står till förfogande. Genom sammanhållningspolitiken ska små och medelstora företag få stöd för att investera i humankapital, inrätta kompetenta förvaltningsstrukturer och bättre föregripa ekonomiska förändringar. I EU-stödet till små och medelstora företag ingår också investeringar för att främja ett mer företagsvänligt klimat och minska byråkratin. Dessa insatser förväntas hjälpa medlemsstaterna att komma ett steg närmare ett system med en enda instans för företagsstöd.

En annan åtgärd på det här området har varit att förbättra företagets tillträde till andra finansieringskällor än stöd, t.ex. lån och riskkapital. Av särskild betydelse är de nya initiativen för finansieringsteknik som kommissionen och EIB-gruppen enats om, de så kallade Jeremie-¹¹ och Jessica-¹²initiativen som syftar till att förbättra tillgången på innovativa finansieringstekniska produkter i regionerna. Enligt beräkningarna i detta tidiga skede kommer de resurser från sammanhållningsprogrammen som investeras i Jeremieinitiativet under perioden 2007–2013 att överstiga 2,5 miljarder euro. Kommissionen antog nyligen ett initiativ om stöd till mikrokrediter, som är av betydelse för att utveckla sysselsättningen och förbättra den sociala integrationen¹³.

Kommissionen antog nyligen ett meddelande som ger vägledning till nationella och regionala myndigheter om synergieffekterna mellan EU-insatser inom ramen för sammanhållningspolitiken, ramprogrammen för forskning samt programmet för konkurrenskraft och innovation¹⁴. I meddelandet föreslås olika arbetssätt för kommissionen för att de olika finansieringskällorna ska användas så effektivt som möjligt samtidigt som det betonas att medlemsstaterna och regionerna själva måste spela en ledande roll för att se till att de EU-medel som står till deras förfogande används på bästa sätt.

¹¹ Jeremie (Gemensamma europeiska resurser för mikroföretag och medelstora företag).

¹² Jessica (Gemensamt europeiskt stöd till hållbara investeringar i stadsområden).

¹³ ”Ett europeiskt initiativ för mikrokrediter för att främja tillväxt och sysselsättning” KOM(2007) 708 av den 13 november 2007.

¹⁴ KOM(2007) 474 av den 16 augusti 2007 ”Konkurrenskraftiga regioner i Europa genom forskning och innovation – Ett bidrag till högre tillväxt och fler och bättre jobb”.

De nya programmen ska också sträva efter att **förbättra anställbarheten genom flexicurity** genom att stödja arbetstagare, företag och företagare i deras ansträngningar att fortlöpande anpassa sig till de nya utmaningarna på de alltmer globaliserade marknaderna. Omkring 13,5 miljarder euro har avsatts för att hjälpa företag att utveckla långsiktiga personalstrategier, införa arbetsformer och arbetsorganisationer som är innovativa och mer produktiva och underlätta övergångsprocesser som uppstår till följd av omstrukturering. Parallellt bidrar en aktiv arbetsmarknadspolitik och åtgärder för livslångt lärande till att ge medborgarna möjligheter att förvärva den kompetens och de kvalifikationer som de behöver i en föränderlig värld. Detta omfattar direkt stöd till punktvisa och systematiska åtgärder för att förbättra arbetsmarknadens sätt att fungera. Totalt kommer enligt planerna ungefär 32 miljarder euro att avsättas inom ramen för de nya programmen för att förbättra tillgången till anställning genom allt från personlig assistans till modernisering av arbetsförmedlingar. Som rådet framhöll i sina slutsatser är ett effektivt genomförande av arbetsmarknadsreformerna bara möjligt om arbetsmarknadens parter deltar aktivt, vilket kommer att stödjas med ungefär 50 miljoner euro från budgeten från sammanhållningspolitiken. Enligt de första uppskattningarna kommer sammanhållningspolitiken att stödja olika inslag i flexicurity-systemet med ungefär 50 miljarder euro under de kommande sju åren.

Med hänsyn till att investeringar i utbildning tidigt i livet ger betydande ekonomisk avkastning kommer de resurser som anslås till att förbättra humankapitalet att öka betydligt under den nya programperioden jämfört med föregående period. Det planerade stödet till att reformera utbildningssystem uppgår till omkring 25,3 miljarder euro. I detta sammanhang kommer yngre generationer, som är en viktig källa till potentiell kvalificerad arbetskraft, att ägnas särskild uppmärksamhet. Denna inställning har lett till att det i sammanhållningsprogrammen finns ett starkt engagemang för att nå målen när det gäller ungdomar som hoppar av skolan i förtid och stöd till unga arbetslösa, i enlighet med vad rådet enats om.

De nya programmen ger också uttryck för den stora vikt som läggs vid att **förbättra förvaltningen av energiresurser och införa en effektiv och integrerad energipolitik i EU**. Mycket av arbetet på detta område åligger den privata sektorn och de sammanlagda utgiftsnivåerna i programmen verkar därför låga jämfört med andra områden. I jämförelse med perioden 2000–2006 kommer investeringarna i förnybar energi och energieffektivitet att vara fem gånger högre under konvergensmålet och sju gånger högre under målet regional konkurrenskraft och sysselsättning.

3.4. Genomföra andra viktiga rådsrekommendationer och gemenskapsprioriteringar

Investeringarna i kategorier som har anknytning till Lissabonstrategin kommer att hjälpa medlemsstaterna med de landsspecifika utmaningar som de möter i arbetet med att förverkliga målen i de integrerade riktlinjerna och de landsspecifika rekommendationerna.

De nya sammanhållningsprogrammen syftar till att skapa situationer som gynnar samtliga parter genom att stärka potentiella synergieffekter mellan **miljöskydd, riskförebyggande och tillväxt**. Bland prioriteringarna på det här området ingår att tillhandahålla miljötjänster, bland annat rent vatten, infrastruktur för avfallshantering och avloppsvattenrening, bättre förvaltning av naturresurser, dekontaminering av mark för att förbereda den för ny ekonomisk verksamhet samt skydd mot vissa miljörisker. Sammantaget förväntas omkring 51 miljarder euro investeras på de här områdena.

Ett fungerande **transportnät** är en nödvändig förutsättning för ekonomisk utveckling i alla länder och regioner. Därför har medlemsstater och regioner som kan komma i fråga för stöd enligt konvergensmålet eller från Sammanhållningsfonden klart och tydligt prioriterat utvecklingen av det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Ungefär hälften av alla anslag till transport (76 miljarder euro) ska avsättas till projekt som gäller det transeuropeiska transportnätet (38 miljarder euro¹⁵). I dessa ingår nyckelprojekt som utvecklingen av *Rail Baltica* mellan Helsingfors och Warszawa, öst-väst-korridoren, en vägförbindelse som knyter samman de lettiska hamnarna och Riga med Ryssland, den intermodala förbindelsen mellan Portugal och Spanien och övriga Europa, och många andra projekt. Bland andra transportinvesteringar som finansieras genom sammanhållningsprogram återfinns sekundära förbindelser för bättre tillgång till det transeuropeiska transportnätet och främjande av miljömässigt hållbarare transportsystem. Dessa investeringar uppgår till nära 45% av de totala anslagen till transporter vilket motsvarar ett belopp på ungefär 34 miljarder euro.

Rådet rekommenderade vissa medlemsstater¹⁶ att utveckla en livscykelinriktad strategi för sysselsättning och **främja en arbetsmarknad som är öppen** för de grupper som riskerar social utslagning. Rådet har bland annat uppmanat myndigheterna i Polen att slutföra den reform av de offentliga arbetsförmedlingarna som syftar till att utöka de åtgärder som riktar sig till missgynnade grupper, vilket har lett till att 1,5 miljarder euro har avsatts till detta. I medlemsstaternas genomföranderapporter understryks också sammanhållningsprogrammets betydelse för att nå ut till 25% av de långtidsarbetslösa med aktiva sysselsättningsåtgärder och se till att alla arbetslösa erbjuds en ny start.

Genomförandet av Lissabonagendan är beroende av effektiva offentliga förvaltningar och tjänster. Omkring 3,6 miljarder euro kommer att användas för att modernisera offentliga förvaltningar och tjänster på nationell, regional och lokal nivå i syfte att utarbeta och genomföra effektiva strategier och program. I detta ingår åtgärder för att förbättra lagstiftningen och dess genomförande, konsekvensanalyser och tillhandahållande av högkvalitativa tjänster som både medborgare och företag har tillgång till. Utöver att ge stöd till bättre lagstiftning kommer insatserna också att åtgärda behovet av att rationalisera de administrativa förfarandena och öka personalens kapacitet. Exempelvis kommer Grekland genom sammanhållningspolitiska insatser att få stöd med att åtgärda rekommendationerna om modernisering av den offentliga förvaltningen och stärka landets kapacitet när det gäller lagstiftning, kontroll och efterlevnad. På liknande sätt har Bulgarien och Rumänien utarbetat särskilda program för att stödja uppbyggnaden av administrativ kapacitet då detta är en förutsättning för ett effektivt genomförandet av alla andra strukturreformer.

Slutligen kommer Jaspers¹⁷, en facilitet för tekniskt stöd som förvaltas som ett nytt partnerskap med Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, att hjälpa de nya medlemsstaterna att utveckla kapacitet att förbereda högkvalitativa projekt, även sådana som organiseras som offentlig-privata partnerskap, så att projekten kan få stöd från EU.

¹⁵ Beloppet ökar till 44,2 miljarder euro om man också inbegriper investeringar i intelligenta transportsystem, flygplatser och hamnar som också bidrar till det transeuropeiska transportnätet.

¹⁶ HU, SK, PL, EE.

¹⁷ Joint Assistance in Support of Projects in European Regions.

3.5. Främja partnerskap

En av nyckelfaktorerna för att öka sammanhållningspolitikens mervärde och effektivitet är kvaliteten på partnerskapet mellan alla berörda aktörer, även på regional och lokal nivå, när program ska utarbetas och genomföras. Sammanhållningspolitiken har utarbetat ett unikt styrningssystem på flera nivåer som omfattar både parter på ett vertikalt plan (gemenskapen samt myndigheter på nationell, regional och lokal nivå) och intressenter på ett horisontellt plan (företrädare för näringslivet, fackföreningar, icke-statliga organisationer, osv.). En första granskning av programdokumenten ger vid handen att förhållningssätten till partnerskap varierar mellan länderna¹⁸, beroende på institutionella förhållanden. Samtidigt som strukturerna för att få med partner i programplaneringen har förbättrats i många medlemsstater måste emellertid samarbetet mellan alla de viktigaste aktörerna om reformagendan intensifieras ytterligare under genomförandet av programmen för att säkerställa att resurserna koncentreras på tillväxt- och sysselsättningsstrategin.

4. SLUTSATSER

Analysen av den nya generationen strategier och program inom sammanhållningspolitiken för perioden 2007–2013 visar att större delen av de tillgängliga resurserna kommer att användas för att förverkliga EU:s högsta politiska prioritering, nämligen Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning. Detta är framför allt ett resultat av den genomgripande reform av sammanhållningspolitiken 2007–2013 som lade grunden för en mer strategisk investeringsplanering i Lissabonstrategins anda och för större egenansvar för strategin på fältet genom ökad decentralisering av förvaltningen och en viktigare roll för partnerna.

Med stöd av de nya bestämmelserna om öronmärkning verkar det som om reformen av sammanhållningspolitiken har fått dialogen mellan kommissionen och nationella och regionala myndigheter att ändra karaktär. Jämfört med tidigare är den nu mer inriktad på metoder för att utveckla faktorerna ekonomisk konkurrenskraft och skapande av arbetstillfällen. Inför debatten om EU-budgeten för tiden efter 2013¹⁹ riktade kommissionen dessutom nyligen uppmärksamheten på vikten av dessa inslag som huvudprinciper för en effektiv gemenskapspolitik i allmänhet.

I den övergripande ramen för omfördelning av medlen läggs allt större vikt vid frågan om hur man bäst använder resurserna.

I nuläget beskrivs medlemsstaternas och regionernas planer för nästa period i programdokumenten och genomförandet har precis börjat. De höga förväntningarna på de nya programmen kan bara uppfyllas genom goda resultat under de kommande åren. Det är därför nödvändigt att de planerade åtgärderna genomförs effektivt och vid rätt tidpunkt och att de bestämmelser man enats om skärps, om detta blir nödvändigt, så att den nära kopplingen mellan sammanhållningspolitiken och prioriteringarna i Lissabonstrategin bibehålls under hela programperioden.

¹⁸ I detta avseende har arbetet i Regionkommitténs övervakningsplattform för Lissabonstrategin varit till mycket god nytta. <http://lisbon.cor.europa.eu/>

¹⁹ Europeiska kommissionen (2007) *Reforming the budget, changing Europe*. SEK(2007) 1188.

Kommissionen kommer att fortsätta sitt nära samarbete med medlemsstaterna och använda de system och förfaranden som har inrättats för övervakning, utvärdering och, vid behov, anpassning av programmen till förändrade förutsättningar och prioriteringar. Kommissionen kommer att fortsätta att rapportera om genomförandet allteftersom mer information blir tillgänglig och kommer under våren 2008 att presentera en mer detaljerad rapport efter det att förhandlingarna om programmen för 2007–2013 slutförts. Kommissionen kommer också att utnyttja det tillfälle som förvaltningscykeln för Lissabonprocessen erbjuder att rikta rådets uppmärksamhet på förbättringar som kan vara nödvändiga i programgenomförandet, bland annat landsspecifika rekommendationer. Utvärdering av resultaten kommer att ge ett viktigt bidrag till en bättre förståelse av vilka effekter öronmärkningen av medel har haft på tillväxt och sysselsättning.

Sammanfattningsvis är det oerhört viktigt att de nya sammanhållningsprogrammen blir en framgång om EU:s övergripande mål för stark ekonomisk tillväxt, fler och bättre arbetstillfällen och högre levnadsstandard för EU-medborgarna ska kunna förverkligas.